

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

07-03-293М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійного вивчення
з навчальної дисципліни

«Вступ до спеціальності»

для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за
освітньо-професійною програмою «Історія» спеціальності 014.03
«Середня освіта (Історія)»
денної і заочної форм навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою ННІЕМ
Протокол № 12 від 20.11.2020 р.

Рівне – 2020

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Історія» спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» денної і заочної форм навчання [Електронне видання] / Олексін Ю. П., Шевчук Т. Є. – Рівне : НУВГП, 2020. – 22 с.

Укладачі: Олексін Ю. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін; Шевчук Т. Є., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін.

Відповідальний за випуск: Олексін Ю. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін.

Керівник групи
забезпечення спеціальності

Олексін Ю. П.

© Олексін Ю. П.,
Шевчук Т. Є., 2020
© НУВГП, 2020

ЗМІСТ

1. Передмова	4
2. Методичні поради для роботи над дисципліною	4
3. Теми семінарських занять	5
4. Плани семінарських занять	5
5. Завдання до самостійної роботи	17
6. Оформлення звіту про самостійну роботу	18
7. Питання до підсумкового контролю	18
8. Рекомендована література	20
9. Інформаційні ресурси	22

1. Передмова

Вивчення навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» дозволить студентам-першокурсникам з'ясувати труднощі обраної професії і отримати чітке уявлення про знання, якими необхідно оволодіти, а саме:

- ознайомити студентів-першокурсників з предметом і соціальними функціями історичної науки, пробудити в них інтерес до неї, підкреслити, що це одна з найцікавіших гуманітарних наук;

- вказати на яких теоретичних принципах і методологічних засадах базується історична наука;

- підкреслити, що історія вивчається не лише з науково-пізнавальних міркувань, але й з метою практичного застосування набутих знань щодо сьогодення, здатності прогнозувати наступний розвиток суспільства, країни;

- вказати на винятково важливе значення історичних джерел та історичної літератури, їх творчого аналізу і опанування для здобуття студентами спеціальності історика, становленні його як особистості, громадянина, патріота;

- дати настанови студентам, як набувати історичні знання на лекційних, семінарських заняттях, в процесі самостійної роботи в бібліотеці, архіві.

Метою викладання дисципліни є: засвоєння студентами системи знань про основні засади спеціальності «Історія», формування теоретико-методологічного підґрунтя для вивчення фахових дисциплін спеціальності.

2. Методичні поради для роботи над дисципліною

Зміст дисципліни реалізується опануванням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи.

Напрямами самостійної роботи з вивчення курсу є: вивчення окремих тем та питань, підготовка до семінарських занять.

Для розуміння студентами змісту курсу, системи

семінарських занять та самостійного вивчення, вимог до виконання самостійного вивчення, форми підсумкового контролю вказівки містять програму навчальної дисципліни, теми і плани семінарських занять, питання до підсумкового контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси.

Для успішної підготовки до семінарського заняття розділ «Плани семінарських занять» містить тему, план, завдання для підготовки до семінарського заняття та літературу.

3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
1.	Сучасні історичні школи в Україні та їх вплив на формування історичного мислення	2	2
2.	Сучасна українська думка про історика в суспільстві	2	-
3.	Методика джерелознавчого дослідження	2	2
4.	Історичне пізнання в умовах глобалізації	2	-
5.	Понятійно-категоріальний апарат в українській історіософії	2	-
6.	Формування історичної свідомості молодого покоління	2	2
7.	Сучасні історичні дослідження	2	-
	Разом	14	8

4. Плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема: Сучасні історичні школи в Україні та їх вплив на формування історичного мислення

План

1. Інституційні аспекти сучасної української історичної науки.
2. Інституційна ієрархія історичних шкіл.
3. Інституційна децентралізація.
4. Персональна та інституційна децентралізація наукових досліджень. Створення нових дослідницьких центрів.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. Політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К. ; Таксон, 2016. 234 с.
2. Алексеев Ю. М. Вступ до історії : навчальний посібник. К. : КСУ, 2008. 296 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1537579/> (дата звернення: 20.11.2020).
3. Вступ до спеціальності : навчально-методичний комплекс / Укладач: Г. Д. Казьмирчук. К. : ПП КП «УкрСІЧ», 2013. 167 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
5. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
6. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).

7. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 168 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1173913/> (дата звернення: 20.11.2020).

8. На допомогу першокурснику: Довідник для студентів історичного факультету / Упорядник В. А. Дубінський, Т. В. Сулятицька. За ред. С. А. Копилова. Видання 4-е, доопрацьоване і доповнене. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори – 2006», 2014. 68 с.

9. Науково-дослідна робота студента в системі навчального процесу : навчально-методичний посібник для студентів-істориків / О. М. Лебеденко, Н. О. Гончарова. Ізмаїл : ІДГУ, 2011. 104 с.

10. Нові підходи до історіописання / за ред. Пітера Берка ; пер. з англ. К. : Ніка-Центр, 2013. 368 с. (Серія «Ідеї та історії»; Вип. 5).

Семінарське заняття № 2

Тема: Сучасна українська думка про історика в суспільстві

План

1. Аналіз праць українських істориків 90-х років XX — початку XXI ст.

2. Погляди щодо сучасної ролі історика в суспільстві на його нові функції.

3. Виклики, які доводиться долати науковцям в Україні.

4. Кореляція думки українських вчених зі світовими уявленнями про роль і місію історика.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

11. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. Політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К. ; Таксон, 2016. 234 с.

12. Алексеев Ю. М. Вступ до історії : навчальний посібник. К. : КСУ, 2008. 296 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1537579/> (дата звернення: 20.11.2020).

1. Вступ до спеціальності : навчально-методичний комплекс / Укладач: Г. Д. Казьмирчук. К. : ПП КП «УкрСІЧ», 2013. 167 с.

2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).

3. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).

4. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).

5. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 168 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1173913/> (дата звернення: 20.11.2020).

6. На допомогу першокурснику: Довідник для студентів історичного факультету / Упорядник В. А. Дубінський, Т. В. Сулятицька. За ред. С. А. Копилова. Видання 4-е, доопрацьоване і доповнене. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори – 2006», 2014. 68 с.

7. Науково-дослідна робота студента в системі навчального процесу : навчально-методичний посібник для студентів-істориків / О. М. Лебеденко, Н. О. Гончарова. Ізмаїл : ІДГУ, 2011. 104 с.

8. Нові підходи до історіописання / за ред. Пітера Берка ; пер. з англ. К. : Ніка-Центр, 2013. 368 с. (Серія «Ідеї та історії»; Вип. 5).

9. Саган Г. Сучасна історична думка про роль історика в суспільстві: український дискурс. URL: <file:///C:/Users/User/Pictures/190%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-507-1-10-20200314.pdf> (дата звернення: 20.11.2020).

Семінарське заняття № 3

Тема: Методика джерелознавчого дослідження

План

1. Історичні умови виникнення джерела,
2. Проблема авторства,
3. Інтерпретація джерела,
4. Аналіз змісту.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. Політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К. : Таксон, 2016. 234 с.

2. Алексєєв Ю. М. Вступ до історії : навчальний посібник. К. : КСУ, 2008. 296 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1537579/> (дата звернення: 20.11.2020).

3. Вступ до спеціальності : навчально-методичний комплекс / Укладач: Г. Д. Казьмирчук. К. : ПП КП «УкрСІЧ», 2013. 167 с.

4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
5. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
6. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
7. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 168 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1173913/> (дата звернення: 20.11.2020).
8. На допомогу першокурснику: Довідник для студентів історичного факультету / Упорядник В. А. Дубінський, Т. В. Сулятицька. За ред. С. А. Копилова. Видання 4-е, доопрацьоване і доповнене. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори – 2006», 2014. 68 с.
9. Науково-дослідна робота студента в системі навчального процесу : навчально-методичний посібник для студентів-істориків / О. М. Лебеденко, Н. О. Гончарова. Ізмаїл : ІДГУ, 2011. 104 с.
10. Нові підходи до історіописання / за ред. Пітера Берка ; пер. з англ. К. : Ніка-Центр, 2013. 368 с. (Серія «Ідеї та історії»; Вип. 5).

Семінарське заняття № 4

Тема: Історичне пізнання в умовах глобалізації

План

1. Проблема трансформації історичного пізнання в умовах глобалізації та становлення інформаційного суспільства.
2. Плюралізм методів та світоглядних настанов як основний методологічний принцип історичного пізнання

3. Історія як зміна і розвиток у часі соціальної детермінації людської діяльності, як унікальна і неповторна подія і як надбуттєвий сенс людських вчинків.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. Політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К. ; Таксон, 2016. 234 с.
2. Алексєєв Ю. М. Вступ до історії : навчальний посібник. К. : КСУ, 2008. 296 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1537579/> (дата звернення: 20.11.2020).
3. Вступ до спеціальності : навчально-методичний комплекс / Укладач: Г. Д. Казьмирчук. К. : ПП КП «УкрСІЧ», 2013. 167 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
5. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
6. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
7. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 168 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1173913/> (дата звернення: 20.11.2020).
8. На допомогу першокурснику: Довідник для студентів історичного факультету / Упорядник В. А.

Дубінський, Т. В. Сулятицька. За ред. С. А. Копилова. Видання 4-е, доопрацьоване і доповнене. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори – 2006», 2014. 68 с.

9. Науково-дослідна робота студента в системі навчального процесу : навчально-методичний посібник для студентів-істориків / О. М. Леbedенко, Н. О. Гончарова. Ізмаїл : ІДГУ, 2011. 104 с.

10. Нові підходи до історіописання / за ред. Пітера Берка ; пер. з англ. К. : Ніка-Центр, 2013. 368 с. (Серія «Ідеї та історії»; Вип. 5).

11. Столярчук О. Історичне пізнання в умовах глобалізації. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/22114> (дата звернення: 20.11.2020).

Семінарське заняття № 5

Тема: Понятійно-категоріальний апарат в українській історіософії.

План

1. Сутність концептуалізації історичної науки як одного із засобів оновлення її методологічного інструментарію, наповнення новим змістом понятійно-категоріального апарату історичного пізнання.
2. Особливості удосконалення терміносистеми української історіографії в контексті сучасних глобалізаційних, інтеграційних та комунікаційних процесів.
3. Уніфікація та раціональне застосування термінів історичної науки в освітній, науково-дослідницькій та просвітницькій діяльності.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. Політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К. ; Таксон, 2016. 234 с.
2. Алексеев Ю. М. Вступ до історії : навчальний посібник. К. : КСУ, 2008. 296 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1537579/> (дата звернення: 20.11.2020).
3. Вступ до спеціальності : навчально-методичний комплекс / Укладач: Г. Д. Казьмирчук. К. : ПП КП «УкрСІЧ», 2013. 167 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
5. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
6. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
7. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 168 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1173913/> (дата звернення: 20.11.2020).
8. На допомогу першокурснику: Довідник для студентів історичного факультету / Упорядник В. А. Дубінський, Т. В. Сулятицька. За ред. С. А. Копилова. Видання 4-е, доопрацьоване і доповнене. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори – 2006», 2014. 68 с.
9. Науково-дослідна робота студента в системі навчального процесу : навчально-методичний посібник для студентів-істориків / О. М. Лебеденко, Н. О. Гончарова. Ізмаїл : ІДГУ, 2011. 104 с.

10. Нові підходи до історіописання / за ред. Пітера Берка ; пер. з англ. К. : Ніка-Центр, 2013. 368 с. (Серія «Ідеї та історії»; Вип. 5).

Семінарське заняття № 6

Тема: Формування історичної свідомості молодого покоління

План

1. Етапи формування історичної свідомості молодого покоління
2. Роль соціальних інститутів (сім'я, школа, вищий навчальний заклад) у формуванні історичної свідомості молодого покоління
3. Становлення історичної свідомості через пошук регуляторів формування історичної свідомості від початкового етапу (сім'я) до наукового погляду на історичне минуле.

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

11. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. Політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К. ; Таксон, 2016. 234 с.

12. Алексеев Ю. М. Вступ до історії : навчальний посібник. К. : КСУ, 2008. 296 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1537579/> (дата звернення: 20.11.2020).

13. Вступ до спеціальності : навчально-методичний комплекс / Укладач: Г. Д. Казьмирчук. К. : ПП КП «УкрСІЧ», 2013. 167 с.

14. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).

15. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).

16. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).

17. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 168 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1173913/> (дата звернення: 20.11.2020).

18. На допомогу першокурснику: Довідник для студентів історичного факультету / Упорядник В. А. Дубінський, Т. В. Сулятицька. За ред. С. А. Копилова. Видання 4-е, доопрацьоване і доповнене. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори – 2006», 2014. 68 с.

19. Науково-дослідна робота студента в системі навчального процесу : навчально-методичний посібник для студентів-істориків / О. М. Лебеденко, Н. О. Гончарова. Ізмаїл : ІДГУ, 2011. 104 с.

20. Нові підходи до історіописання / за ред. Пітера Берка ; пер. з англ. К. : Ніка-Центр, 2013. 368 с. (Серія «Ідеї та історії»; Вип. 5).

21. Пержун Володимир. Історична свідомість підростаючого покоління: етапи формування від сім'ї до вищої школи. URL: [http://www.sociology.chnu.edu.ua/res/sociology/Chasopys/Vup2\(6\)/26.pdf](http://www.sociology.chnu.edu.ua/res/sociology/Chasopys/Vup2(6)/26.pdf) (дата звернення: 20.11.2020).

Семінарське заняття № 7

Тема: Сучасні історичні дослідження

План

1. Умови та зміст творення нових історичних концептів в Україні.

2. Формування сучасних методологічних підстав історичних досліджень.
3. Нові історіографічні напрями наукових пошуків – позитивізм, модернізм, постмодернізм.
4. Використання методичного інструментарію дослідника для вивчення питань історії

Завдання

Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Рекомендована література

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. Політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К. ; Таксон, 2016. 234 с.
2. Алексеев Ю. М. Вступ до історії : навчальний посібник. К. : КСУ, 2008. 296 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1537579/> (дата звернення: 20.11.2020).
3. Вступ до спеціальності : навчально-методичний комплекс / Укладач: Г. Д. Казьмирчук. К. : ПП КП «УкрСІЧ», 2013. 167 с.
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
5. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
6. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).
7. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 168 с. URL:

<https://www.twirpx.com/file/1173913/> (дата звернення: 20.11.2020).

8. На допомогу першокурснику: Довідник для студентів історичного факультету / Упорядник В. А. Дубінський, Т. В. Сулятицька. За ред. С. А. Копилова. Видання 4-е, доопрацьоване і доповнене. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори – 2006», 2014. 68 с.

9. Науково-дослідна робота студента в системі навчального процесу : навчально-методичний посібник для студентів-істориків / О. М. Лебеденко, Н. О. Гончарова. Ізмаїл : ІДГУ, 2011. 104 с.

10. Нові підходи до історіописання / за ред. Пітера Берка ; пер. з англ. К. : Ніка-Центр, 2013. 368 с. (Серія «Ідеї та історії»; Вип. 5).

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1.	Місце історії в системі суспільно-гуманітарного знання.
2.	Погляди на історію М.Бердяєва.
3.	Історичні школи в Україні та їх вплив на формування історичного мислення
4.	Дві моделі бачення історичного процесу: циклічна та лінійна.
5.	Бачення історичного розвитку в ранньохристиянській літературі
6.	Індивідуальна пам'ять і „народна” пам'ять
7.	Теоретичне і естетичне пізнання світу.
8.	Роль пам'яток архітектури та живопису в історичному пізнанні.
9.	Математичні методи та методи інших наук в історичних дослідженнях
10.	Логіка науково-дослідницької роботи: характеристика видів наукових праць

6. Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни є складання письмового звіту за темами, вказаними в таблиці.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем.

7. Питання до підсумкового контролю

1. Історія як наукове поняття. Основні визначення цього поняття.
2. Предмет історичної науки та характерні риси історичного пізнання.
3. Соціальні функції історичної науки (функція соціальної пам'яті, науково-пізнавальна, виховна, політико-ідеологічна).
4. Місце історії в системі суспільно-гуманітарного знання. Історія (спеціальність). Історик. Специфіка професії. Фахівець з історії. Історія (спеціальність). Основні дисципліни, що викладаються
5. Визначення поняття „методологія” історії. Пошуки методології історії. Методологічний та історіографічний підходи – два шляхи в історичному пізнанні.
6. Історіософські течії в Російській імперії кінця XIX – початку XX ст.
7. Погляди на історію М.Бердяєва. Історичні школи в Україні та їх вплив на формування історичного мислення.
8. Марксизм як методологія історії. Криза марксистської доктрини радянської історіографії.
9. Радянська марксистсько-ленінська філософія історії та полеміка із західною історіософією. Культурологічний підхід до вивчення історії і соціологічні методи (М.Вебер, В.Віндельбанд, Р.Арон).
10. Основні критерії формаційного та цивілізаційного підходів до вивчення історичного процесу.
11. Цивілізаційний підхід до вивчення історії (О.Шпенглер, А.Тойнбі).

12. Концепція «осьового часу» К.Ясперса. Критика «історицизму» і погляди на історію К.Поппера. Р.Колінгвуд та його «ідея історії». Ідеї української державності та націоналізму в українській історичній науці ХХ ст.
13. Роль особистості історика в історичному пізнанні.
14. Дві моделі бачення історичного процесу: циклічна та лінійна.
15. Міфологія як форма історичної свідомості та історичного знання, її роль у формуванні історичної думки.
16. Бачення історичного розвитку в ранньохристиянській літературі. Біблія.
17. Основні види історичних джерел та їх класифікація.
- Писемні джерела. Археологічні джерела. Історичне джерело як явище культури. Структура джерелознавчого дослідження (історичні умови виникнення джерела, проблема авторства, інтерпретація джерела, аналіз змісту).
19. Особливості усної історії (усних джерел).
- Усна історія і усна традиція (традиція як інформація, що зберігається в пам'яті).
20. Усна історія (усні джерела) про моделі розвитку відносин, сімейні традиції, долі людей.
21. Усні джерела та їх використання для написання документальних біографій. Залучення інших джерел у процесі реконструкції індивідуальних життєписів.
22. Реконструкція розповідей про життя: принципи відбору у біографічне інтерв'ю.
23. Історичний процес і процес історичного пізнання – дві важливі сторони наукового розуміння історії. Історичне пізнання. Історичний процес. Принцип історизму. Історичний час.
24. Історичний простір. Історичний факт та історичне джерело. Історична пам'ять, свідомість, мислення. Історичний досвід. Історичне буття.
25. Історична постать. Історична правда та історична оцінка. Історична реальність. Історична істина. Історична мета і ціль. Історична воля. Історична доля. Історична тенденційність. Індивідуальна пам'ять і „народна” пам'ять.

26. Потреба у розробці понятійно-категоріального апарату в українській історіософії.
27. Порівняльний аналіз усних і писемних джерел про наслідки голодомору в Україні.
28. Пам'ять та історичний факт і його інтерпретація. Пам'ять як історія (психологічні особливості пам'яті, її символічні та формальні функції).
29. Минуле та шляхи його освоєння. Теоретичне і естетичне пізнання світу.
30. Роль пам'яток архітектури та живопису в історичному пізнанні.
31. Значення історико-художніх творів для вивчення побуту, культури, моралі, розвитку ідей і т. д. Формування історичної свідомості на основі розвитку художнього мислення.
32. Історична думка та історична свідомість суспільства. Історія та ідеологія. Історія та політика. Історичний досвід і сучасність.
33. Формування інтелектуальної еліти історичної науки. Наукові дослідження та історичний метод.
34. Структура історіографічних праць. Хронологічна проблема історичних досліджень. Питання класифікації.
- Математичні методи та методи інших наук в історичних дослідженнях.
35. Значення історико-краєзнавчих досліджень.
- Логіка науково-дослідницької роботи: характеристика видів наукових праць

8. Рекомендована література

Базова

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. Політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. К. ; Таксон, 2016. 234 с.
2. Алексєєв Ю. М. Вступ до історії : навчальний посібник. К. : КСУ, 2008. 296 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1537579/> (дата звернення: 20.11.2020).

3. Вступ до спеціальності : навчально-методичний комплекс / Укладач: Г. Д. Казьмирчук. К. : ПП КП «УкрСІЧ», 2013. 167 с.

4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).

5. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).

6. Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» від 11.07.2001 р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws> (дата звернення: 20.11.2020).

7. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії. Вступ до спеціальності : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 168 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/1173913/> (дата звернення: 20.11.2020).

8. На допомогу першокурснику: Довідник для студентів історичного факультету / Упорядник В. А. Дубінський, Т. В. Сулятицька. За ред. С. А. Копилова. Видання 4-е, доопрацьоване і доповнене. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори – 2006», 2014. 68 с.

9. Науково-дослідна робота студента в системі навчального процесу : навчально-методичний посібник для студентів-істориків / О. М. Лебеденко, Н. О. Гончарова. Ізмаїл : ІДГУ, 2011. 104 с.

10. Нові підходи до історіописання / за ред. Пітера Берка ; пер. з англ. К. : Ніка-Центр, 2013. 368 с. (Серія «Ідеї та історії»; Вип. 5).

Допоміжна

1. Драч О. О. Сучасні історико-освітні дослідження: традиції та новації методології. URL: file:///C:/Users/User/Downloads/VchuI_2014_9_3.pdf (дата звернення: 20.11.2020).

2. Калакура Ярослав Методологічні підходи доконцептуалізації історичної науки URL:

<http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/12705/1/Kalakra.pdf> (дата звернення: 20.11.2020).

3. Пержун Володимир. Історична свідомість підростаючого покоління: етапи формування від сім'ї до вищої школи. URL: [http://www.sociology.chnu.edu.ua/res/sociology/Chasopys/Vup2\(6\)/26.pdf](http://www.sociology.chnu.edu.ua/res/sociology/Chasopys/Vup2(6)/26.pdf) (дата звернення: 20.11.2020).

4. Саган Галина. Сучасна історична думка про роль історика в суспільстві: український дискурс. URL: <file:///C:/Users/User/Pictures/190%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-507-1-10-20200314.pdf> (дата звернення: 20.11.2020).

5. Столярчук О. Історичне пізнання в умовах глобалізації. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/22114> (дата звернення: 20.11.2020).

9. Інформаційні ресурси

1. Законодавство. URL: <http://www.rada.kiev.ua/> (дата звернення: 20.11.2020).
2. Національна бібліотека ім.В.І.Вернацького. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 20.11.2020).
3. Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка, 6. URL: <http://www.libr.rv.ua/> (дата звернення: 20.11.2020).
4. Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44). URL: <http://www.cbc.rv.ua/> (дата звернення: 20.11.2020).
5. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії) (дата звернення: 20.11.2020).